

M2022:01829 Ragn-Sells Remissyttrande Näringslivets klimatomställning PM2022:10

Ragn-Sells är ett av Sveriges främsta kompetensföretag inom återvinning och miljö, Vi är en del av Ragn-Sellskoncernen och finns även i Norge, Danmark och Estland. Vi erbjuder nyskapande och effektiva lösningar för att minimera, ta hand om och omvandla avfall till resurser.

Ragn-Sells har fått möjlighet att lämna synpunkter på Tillväxtanalys rapport Näringslivets klimatomställning.

Ragn-Sells tycker att skrivelsen i stort sett är bra och innehåller många relevanta och viktiga förslag. Ragn-Sells lämnar enligt nedan ett antal sammanfattande punkter.

Ragn-Sells tillstyrker förslaget om att utreda investeringsstödet *Kväveklivet*. Förslaget innebär att regeringen tillsätter en utredning om ett nytt investeringsstöd med inriktning på åtgärder som minskar luft- och klimatutsläpp från i första hand jordbruket. Ragn-Sells menar att en ytterligare åtgärd är att ge Sveriges reningsverk rätt förutsättningar att minska sin klimatpåverkan från kväverening. Om kväve i avloppsvatten kan utvinnas och ersätta mineralgödselkväve, minskas klimatpåverkan kraftigt både vid tillverkningen av mineralgödselkvävet och vid reningen av kvävet (emissionerna av lustgas minskas) i reningsverket. Därför behövs styrmedel för att kunna öka återvinningen av, och minska miljöpåverkan från, kväve i avlopp genom ett införande av krav på mätning och begränsning av lustgasutsläpp för reningsverk med kväverening.

Återvinning av växttillgängligt kväve är viktigt ur både klimat- och sårbarhetssynpunkt. För att få en marknad att fungera är det helt nödvändigt att staten inför styrmedel som ökar efterfrågan av återvunnen växtnäring. Ragn-Sells föreslår därför att regeringen även bör utreda införandet av en kvotplikt för återvunnen fosfor och återvunnet kväve i mineralgödsel.

Ragn-Sells tillstyrker förslaget om att utreda målsättningarna om cirkulär ekonomi. Det finns ett flertal aktörer och sektorer som i framtiden kan bidra till en snabbare omställning för en cirkulär ekonomi. Exempelvis kan dagens reningsverk vara framtidens resursverk. Idag används allt för lite av den potential som finns när det gäller de enorma resurser som omvandlas och passerar ett avloppsreningsverk. Dessa resurser kan återanvändas och återvinnas på en lång rad olika sätt i en cirkulär ekonomi. Den övergripande målbilden behöver vara att konvertera dagens reningsverk till resursverk, och därigenom bidra till ett hållbart och cirkulärt samhälle. Det finns en rad fördelar med att exempelvis återcirkulera renat avloppsvatten, att återvinna fosfor och kväve i högre utsträckning samt att ta hand om energin i form av biogas eller värmen

i avloppsvattnet. Med detta synsätt kan reningsverken utgöra framtida produktionsanläggningar av hållbara nyttigheter. Ett sådant systemskifte kräver ändrade synsätt avseende reningsverkens framtida syfte, roll och reglering. Ytterligare behov finns av innovationssatsningar.

Ragn-Sells tillstyrker förslaget om att utreda CCU-teknikens roll i energisystemets omställning med avseende på klimatnytta, försörjningstrygghet och konkurrenskraft. Det finns ett ökat intresse för att använda koldioxid som råvara. För att minska utsläppen av koldioxid kan den användas i stället för att släppas ut. Flera olika nya tekniker för CCU finns tillgängliga. Både forskning och framsynt politik behövs. Även kringliggande forskning är av vikt att utöka. Exempelvis finns kan det vara av vikt att utreda möjligheten att lagra plast till dess att det finns CCS eller returplastraffinaderier på plats. Plast är lagringsstabil i deponier under 100 tals år.

Ragn-Sells tillstyrker förslaget om att stöda åtgärder till laddinfrastruktur för arbetsmaskiner. Enligt Naturvårdsverket är utsläppen av växthusgaser från arbetsmaskiner lika stora som utsläppen från tunga lastbilar. För att klara av att ställa om till fossilfrihet krävs en utbyggd och utvecklad infrastruktur för laddare. Därutöver kommer det krävas mobila energilagring och utbyggd infrastruktur för depåladdningar. Särskilda medel behöver därför inom kort avsättas till laddinfrastruktur för arbetsmaskiner. Därutöver är det skyndsamt att fortsatt forskning och innovation drivs på området och då i samråd med marknad och brukare. Arbetsmaskiner kan, förutom laddstationer, även behöva stöd för system för batteribyte och transport av batterier. Medel kan behöva öronmärkas för ändamålet.

Ragn-Sells tillstyrker förslaget om att Sverige bör verka för en ambitiös EU-lagstiftning om kvotplikt för återvunnet material. I kommande förslag på EU-lagstiftning, t.ex. för förpackningar, finns möjlighet att driva på för kvotplikt. Det är dock viktigt att bredda kvotplikten till att gälla andra materialströmmar än enbart plast, då utvinning av nya råvaror har en stor klimatpåverkan och lokal miljöpåverkan. Kvotplikt är viktigt för att öka efterfrågan av återvunnet material och därmed för övergången till en cirkulär ekonomi. Ur ett regelperspektiv är det mycket viktigt att kvotplikten är långsiktigt för att incitamenten till investeringar för ny kapacitet ska öka. Ragn-Sells anser att kvotplikt för återvunnet material bäst regleras på EU-nivå för att säkerställa en välfungerande marknad. Nationell kvotplikt kan vara aktuell för vissa mindre, välavgränsade materialströmmar.

Ragn-Sells avstyrker att Naturvårdsverket får i uppdrag att utreda miljö- och klimatnyttan av en nationell infrastruktur för materialåtervinning.

Väderholmens gård, Sollentuna
2022-11-21

Pär Larshans, Hållbarhetschef Ragn-Sells